

КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЬ ПІДПРИЄМСТВ ХАРЧОВОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ЄВРОІНТЕГРАЦІЇ

Л.М.Минко

Національний університет харчових технологій

Глобалізаційні процеси з кожним роком проникають у все більшу кількість напрямів людського існування: взаємозв'язок, взаємопроникність та взаємозалежність між країнами не лише в грошово-кредитних, економічних відносинах, але й в культурних, соціальних, релігійних сферах ні в кого вже не викликають сумніву. Виходячи з цього, Україні, як і більшості інших країн світу, для забезпечення належного рівня власної економічної безпеки, необхідно продумати механізм ефективної співпраці, як в першу чергу, з країнами-сусідами, так і в цілому з міжнародним співтовариством.

Інтеграція у світову економіку дає Україні низку додаткових можливостей, але несе і певні загрози для її власного економічного стану. Серед головних переваг слід зазначити: розширення ринків збуту через зменшення податкових, зокрема митних бар'єрів, збільшення інвестиційних, фінансових можливостей. Але одночасно ті ж самі фактори викликають і небезпідставні побоювання вітчизняних фахівців, оскільки зникнення певних обмежень приведе до відкритої конкуренції між українською та зарубіжними економіками. Причому боротьба не буде обмежуватись тільки підприємствами, виграватимуть більші капітали, досконаліше розвинуті фінансові та інвестиційні компанії, інноваційна техніка та технології, ринкова інфраструктура, що має більш тривалий, на відміну від України, час розвитку та досвід виживання в реаліях ринкової економіки.

Україні необхідно в найкоротші терміни подбати про вдосконалення системи захисту власного економічного простору. В першу чергу це стосується вітчизняних підприємств харчової промисловості, тому що саме вони забезпечують одну із найважливіших, найактуальніших складових економічної

безпеки країни – виробляють продукти харчування для населення. Виходячи з вищенаведеного, можна зазначити, що для забезпечення належного рівня конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості України потрібно послідовно і детально проаналізувати інтеграційні пропозиції країн-партнерів та на основі отриманих даних розробити систему захисту вітчизняного товаровиробника.

У сучасних умовах глобалізації на рівень конкурентоспроможності підприємств харчової промисловості України впливає значна кількість різнопланових чинників. Серед головних можна назвати такі: стан технічного обладнання та можливості оновлення основних засобів підприємства; забезпеченість виробництва сировиною належної якості; відповідність продукції, що випускається, міжнародним стандартам; належний рівень освіти персоналу. Важливий вплив мають також найвагоміші складові ринку: рівень конкуренції, доступність, достовірність та повноцінність маркетингових досліджень, рекламні можливості, потреби та платоспроможність споживачів. Але системоутворюючими факторами впливу на показники конкурентоспроможності підприємств галузі на міжнародному рівні є податкова, інвестиційна, інноваційна, митна та грошово-кредитна політика держави, система пільг, субсидій та інші методи прямого та непрямого регулювання економіки.

Розглядаючи існуючі прогнози подальшого розвитку України, переважна частина політичних та економічних аналітиків найбільш вірогідним варіантом називає можливість європейської інтеграції країни. Що ж принесе підписання європейських угод українському народу, який зміст воно має?

Угода про асоціацію (УА) містить понад 1000 сторінок, складається з 7 розділів та понад 40 додатків і протоколів. Невід'ємною частиною даного документа є положення про створення Зони вільної торгівлі, яка покликана забезпечити тісну економічну інтеграцію України та Євросоюзу. В угоді також передбачено, що до українського законодавства має бути інкорпоровано значну

частину правового доробку ЄС (*acquis communautaire*), тобто адаптація власного законодавства до європейських правових інституцій.

ЄС зобов'язується в рамках угоди надавати фінансову допомогу на основі принципів належного фінансового управління та попередження шахрайства та корупції. В результаті підписання угоди Україна зможе отримати валютний кредит 600 млн. євро (саме така сума обговорювалась на саміті Україна – ЄС, який відбувся 25 лютого 2013 року). Також передбачено взаємне відкриття ринків, що принесе низку цілком відчутних переваг як для пересічних громадян, так і для українського бізнесу.

Для українського споживача УА буде означати нижчі ціни та більш широкий і безпечніший (за якісними характеристиками) асортимент харчових продуктів, нові робочі місця, підвищення рівня соціальної захищеності. Для бізнесових структур – великі можливості експорту, отримання безмитного доступу до одного з найбільших в світі ринку; перехід на міжнародні стандарти якості продукції; кращий правовий захист майнових прав і, як наслідок, покращення інвестиційного клімату та основних параметрів бізнес-середовища; поглиблення енергетичної безпеки, внаслідок участі України у Європейському енергетичному співтоваристві (ЄЕС), членом якої вона стала 1 лютого 2011 року; розвиток транзитного потенціалу країни; антимонопольні заходи; державна допомога; захист прав інтелектуальної власності.

Та підписання угоди з ЄС несе не тільки нові можливості, але й певні зобов'язання України перед євроспільнотою, а саме: на більшість сільськогосподарської продукції встановлено квоти, які обмежують експорт; встановлений термін на сім років для зміни назв сирів «Фета», «Рокфор», а для шампанського, коньяка, мадери – 10 років. Протягом року після підписання угоди необхідно гармонізувати вітчизняні санітарні та технічні норми відповідно до європейських стандартів якості. Неприємним також буде збільшення для підприємств вартості електроенергії.